

ANGAMA'Á

Ko hai 'oku fa'a ma'u 'a e fefine [angama'á]? he 'oku ma'ongo'onga ia 'i he ngaahi maka koloá (Lea Fakatātā 31:10).

Te u teuteu ke hū 'i he temipalé peá u
mo'ui ma'a mo taau ma'u ai pē.

'E fakatefito 'eku ngaahi fakakaukaú mo e ngāué 'i he
ngaahi tu'unga 'ulungāanga ma'a 'oku mā'olungá.

NGAAHI ME'A KE A'USIA 'I HE TU'UNGA 'ULUNGĀANGA MAHU'INGA KO E ANGAMA'Á

Fakakakato e ngaahi me'a ko 'eni 'e fā 'oku fie ma'u ke A'usia 'i he Ngaahi Tu'unga 'Ulungāanga Mahu'ingá.

'Oange ke fakamo'oni ho'o mātu'á pe takí pea tohi'i 'a e 'ahó 'i he me'a takí taha kuó ke a'usiá, hili ho'o ngāue ki aí.

- 1. Ko e angama'á ko ha sīpinga ia 'o e fakakaukaú mo e 'ulungāangá 'oku fakatefito 'i he ngaahi tu'unga 'ulungāanga ma'a mo ma'ōlungá. 'Oku kau ai e mo'ui ma'á mo e haohaoá. Ko e mālohi ke fakatupu ha mo'ui fakamatelié, ko ha ivi hākeaki'i ia kuo foaki 'e he 'Otuá ki He'ene fānaú. Kuó Ne fekau mai ke toki faka'aonga'i pē 'a e mālohi ko 'ení 'i he vaha'a 'o ha tangata mo ha fefine, kuó na mali fakalao ko e husepāniti mo e uaiifi. Ako 'a e 'uhinga mo e mahuinga 'o e angama'á mo e anga mā'oni'oni 'i ho'o lau 'a e Molonai 9:9, Sēkope 2:28, "Ko e Fāmilí: Ko ha Fanongonongo ki Māmani," mo e "Haohaoa Faka-sekisualé" 'i he *Ki Hono Fakamālohia 'o e To'u Tupú*. Lau foki 'a e fika hongofulu mā tolu 'o e Ngaahi Tefito 'o e Tuí mo e Lea Fakatātā 31:10–31. Hiki 'i ho'o tohinoá ha ngaahi tāpuaki kuo tala'ofa mai ki he ma'a mo e haohaoa fakasekisualé pea pehē ki ho'o tukupā ke mo'ui angama'á.
- 2. 'Oku hanga 'e he mo'ui angama'a " 'i he taimi kotoa pē pea 'i he me'a kotoa pē, pea 'i he feitu'u kotoa peé," 'o fakafé'unga'i ma'u pē koe ki he takaua 'a e Laumālie Mā'oni'oni. 'I he taimi 'oku papitaiso mo hilifakinima ai koé, 'oku foaki atu ai e me'afuaki 'o e Laumālie Mā'oni'oni ke ne tataki e tapa kotoa 'o ho'o mo'ui. Koe'uhí 'oku 'ikai nofo'ia 'e he Laumālie Mā'oni'oni

ha sino 'oku 'uli, ko ia kuo pau ai ke ke mo'ui angama'a ai ka ke ma'u e takaua 'o e Laumālie Mā'oni'oni mo ma'u e ngaahi tāpuaki 'o e ngaahi ouau fakatempale. Lau 'a e ngaahi potufolofola ko 'enī, pea tala mai e ngaahi tāpuaki kuo tala'ofa mai: Sione 14:26–27; Sione 15:26; 2 Nifai 32:1–5; T&F 45:57–59; T&F 88:3–4; mo e T&F 121:45–46. Hiki 'i ho'o tohinoā 'a e me'a kuó ke akó, peá ke fakamatala ai ki ha taimi ne ke ongo'i e tataki 'a e Laumālie Mā'oni'oni.

- 3. Teuteu ke mo'ui taau ke hū 'i he tempalé pea kau atu ki he ngaahi ouau fakatempalé. Lau 'a e 'Alamā vahe 5. Hiki ha lisi 'o e ngaahi fehu'i ne fai 'e 'Alamaá. Tali pē ma'au 'a e ngaahi fehu'í, pea hiki ha lisi 'o e ngaahi me'a 'okú ke lava pea te ke fakahoko ke teuteu'i ai koe ke ma'a mo taau ke hū he tempalé mo ma'u e ngaahi tāpuaki kotoa kuo tala'ofa mai 'e he'etau Tamai Hēvaní ma'a Hono ngaahi 'ofefine 'ofeiná.
- 4. Te ke lava 'o fakatomala he 'oku 'ofa 'a e Fakamo'uí 'iate koe pea kuó Ne foaki 'Ene mo'uí koe'uhí ko koe. Ko e fakatomalá ko hono ngāue'i ia 'o e tui kia Sīsū Kalaisí. Lau 'a e Molonai 10:32, tohi 'a 'Īnosí, pea mo e vahe fekau'aki mo e fakatomalá 'i he *Ki Hono Fakamālohia 'o e To'u Tupú*. 'E lava ke fakamolemole'i ho'o ngaahi angahalá, tu'unga 'i he feilaulau huhu'i 'a e Fakamo'uí. Lau e ongo lotu 'o e sākalamēnití 'i he T&F 20:77–79. Fakapapau'i 'okú ke kai mo'ui taau e sākalamēnití 'i he uike takitaha pea fakafonu ho'o mo'uí 'aki e ngaahi ngāue angamā'oni'oni te ne 'omi e mālohi fakalaumālié. 'I ho'o fai 'enī, te ke tupulaki 'o mālohi ange ai 'i ho'o feinga ke matu'uaki e filí, tauhi e ngaahi fekaú, pea hoko 'o tatau ange ai mo Sīsū Kalaisi. Fakapapau'i 'a e me'a te ke lava 'o fai faka'aho ke ke mo'ui ma'a mo taau ma'u ai peé, pea hiki ho'o palaní 'i ho'o tohinoā.

NGĀUE KI HE NGAahi TU'UNGA 'ULUNGĀANGA MAHU'INGA KO E ANGAMA'Ā

Hili ho'o fakakakato e ngaahi me'a 'e fā ke A'usia 'i he Ngaahi Tu'unga 'Ulungāanga Mahu'inga ko e Angama'ā, hanga 'o fakakakato e fo'i ngāue ko 'eni ki he Tu'unga 'Ulungāanga Mahu'inga ko e Angama'ā:

Na'e fili e Fakamo'uí ke Ne mo'ui angama'a. Muimui ki He'ene akonaki ke "ako 'iate aú" (T&F 19:23) 'aki hono lau kotoa e Tohi 'a Molomoná: Ko ha Fakamo'oni 'e Taha 'o Sīsū Kalaisi. Fakatatau e folofolá ki ho'o mo'uí mo e ngaahi tūkunga 'okú ke 'i aí. 'I ho'o lautohí, hiki ma'u pē ho'o ngaahi fakakaukáu 'i ho'o tohinoá. Fakatokanga'i angé 'a e sīpinga 'o e mo'ui mo e misiona 'a e Fakamo'uí. Ko e hā e me'a na'e fai 'e he Huhu'í mo kinautolu na'e muimui 'iate Iá, ke nau mo'ui angama'a aí? Hiki ho'o fakamo'oni 'i ho'o tohinoá he lava kakato ho'o laukongá.

"Na'á ku fakahā ki he kau takí, ko e Tohi 'a Molomoná ko e tohi totonu taha ia 'i he ngaahi tohi kotoa pē 'i he māmaní, pea ko e maka-tu'u-loto ia 'o 'etau tui fakalotú, pea 'e ofi ange ha tangata ki he 'Otuá 'i ha'ane tauhi ki hono ngaahi akonakí, 'i ha toe tohi kehe" (Siosefa Sāmita, 'i he Talateu ki he Tohi 'a Molomoná).

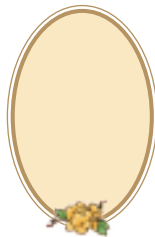

“ To, fakahā mai kiate au ha finemui ‘okú ne ‘ofa’i hono ‘apí pea mo hono fāmili, ‘okú ne lau faka’aho ‘a e folofolá peá ne fifili ki ai, ‘okú ne ma’u ha fakamo’oni mālohi ki he Tohi ‘a Molomoná. Fakahā mai kiate au ha finemui ‘okú ne ‘alu ma’u pē ki he’ene ngaahi fakataha’anga fakasiasí, kuó ne ‘osi mei he kalasi seminelí, kuó ne ma’u ‘a hono Pale Fakalāngilangi ‘o e Tu’unga FakaFinemuí, peá ne laukau ‘i he’ene kahoa holo iá! Fakahā mai kiate au ha finemui ‘oku mo’ui angama’a peá ne tauhi ‘a ‘ene angama’a fakafo’ituituí, he ‘ikai ke ne mali ‘i ha feitu’u (kehe) ka ko e temipalé pē, pea te u fakahā atu kiate kimoutolu ha finemui ‘a ia te ne fakahoko ha ngaahi me’a mana ma’á e ‘Eikí ‘i he taimí ni pea ‘i he ta’engatá kotoa foki” (Ezra Taft Benson, “To the Young Women of the Church,” Ensign, Nov. 1986, 84).

Angama’á

SIASITŪ
SĪSŪ KALAI SI
‘O 2 KAU’ MA’O SĪSŪ
‘I HE NGAMHI AIBŪ
KIMU I SI

TONGAN

08255 900